



Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Opolnomočenje učencev z izboljšanjem **bralne pismenosti** in **dostopa do znanja**



dr. Fani Nolimal, Zavod RS za šolstvo
fani.nolimal@zrss.si


bralna
pismenost

OKVIR
projekta

DOSEŽKI
projekta

Šolska
PRAKSA

IZZIVI
za
naprej

Strokovna
GRADIVA
in
PODPORA



bp
bralna
pismenost

bp
bralna
pismenost

ČEMU projekt?

OKVIR
projekta

NAMEN in CILJI projekta:

- prispevati k zagotavljanju enakih izobraževalnih možnosti;
- izboljšanju dostopa do kakovostnega izobraževanja:
 - integraciji **učinkovitih didaktičnih strategij za doseganje višjih ravni bralne pismenosti** v okviru formalnega izobraževanja;
- prispevati k uresničevanju nacionalne strategije (niz aktivnosti) za razvoj BP.

• CILJI posameznih šol

2-letni projekt:

šolsko leto 2011/12 in 2012/13
42 OŠ
izbranih z javnim pozivom

- Šole s **PODPOVPREČNIMI** dosežki:

- SLO – 35 šol (83,3 %)
- MAT – 34 šol (81,0 %)

2-letni projekt:

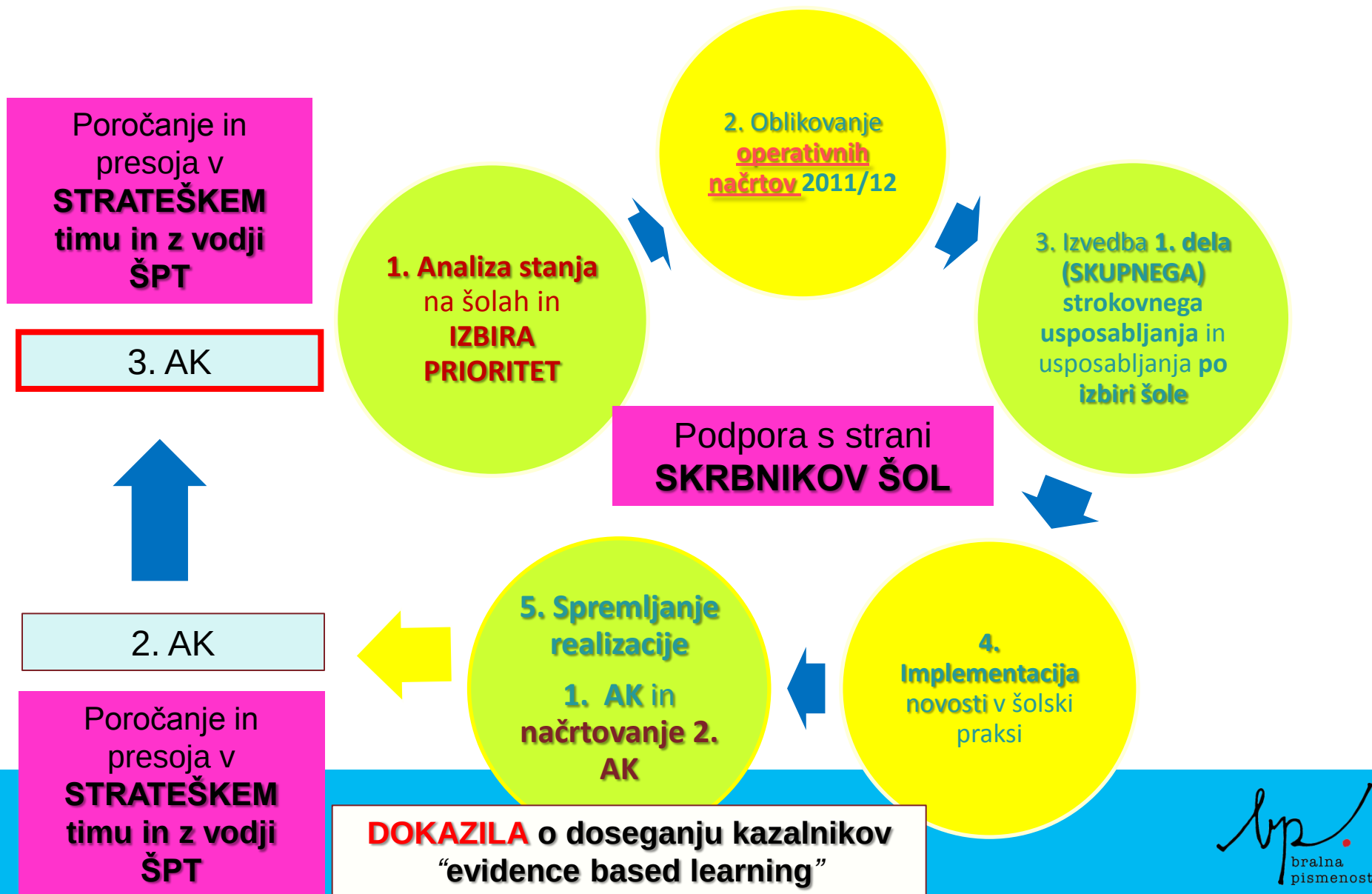
šolsko leto 2011/12 in 2012/13
42 OŠ
izbranih z javnim pozivom

- Šole z **NADPOVPREČNIMI** dosežki in izkušnjami z razvojnimi projekti:

- SLO – 7 šol (16,7 %)
- MAT – 8 šol (19,1 %)

KAKO smo zastavljene cilje uresničevali?

1. Akcijski KORAK (AK): SEPTEMBER 2011 – MAREC 2012

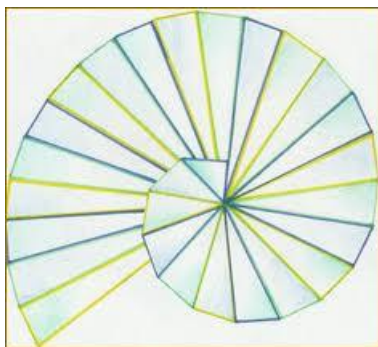


MODEL strokovne podpore šolam

PODPORA

SAMOREGULACIJA

Metodologija AR



Skrbniki šol

1. Akcijski korak

2. Akcijski korak

3. Akcijski korak

Vodja in člani ŠPT

Katerim teoretskim izhodiščem smo sledili?

Mednarodne usmeritve na področju BP

(Poučevanje branja v Evropi, 2011; EU high level group of experts, Final report, 2012; Konferenca OECD ..., povzeto v članku Nolimal, 2013, objava v monografiji Bralna pismenost v vrtcu in šoli 2013 (je v tisku))

KURIKUL

- Jasni (kurikularni) standardi
- Merjenje znanja na prehodih med VIO in/ali stopnjami

KOMPETENCE UČITELJEV

- Perspektivne strategije za opismenjevanje in učinkoviti didaktični pristopi ...
- Čimprejšnja specializirana pomoč učencem s težavami na področju branja
- Znanje in spretnosti (kompetence) učiteljev

SPREMLJANJE in EVALVACIJA

- Redno spremljanje in preverjanje novih pristopov in napredka
- Evidentiranje dosežkov – DOKAZILA

NAČIN DELOVANJA

- Jasna, usklajena vizija na vseh ravneh, za vsa življenjska obdobja
- Enotnost in vzajemnost delovanja na vseh ravneh, v vseh dimenzijah



Kaj smo zajeli v EVALVACIJO?

Raziskovalna vprašanja

DOSEŽKI
projekta

- Kako uspešno so šole realizirale cilje (operativnih načrtov) na področju:
 - **motivacije za branje; tehnike branja** in pisanja; **branja z razumevanjem** in **bralnih učnih strategij**; učnega jezika in učnega pogovora; procesov refleksije, metakognitivnih procesov in samoodgovornosti?
- Kako so spremembe vidne v dosežkih učencev na NPZ?
- Kako uspešno so se šole odzvale na razlike, ki izvirajo iz nestimulativnega družinskega okolja (kulturni in socialno-ekonomski kapital)?
 - Kako uspešne so bile šole pri premoščanju razlik, ki izvirajo iz SES in kulturnega okolja ?

Metodološki instrumenti in DOKAZILA

Strokovna
GRADIVA
in
PODPORA

Kvalitativni

- *pisne* **refleksije**
- **zapisniki** srečanj
- **samoevalvacijska poročila** šol
- polstrukturirani **intervjuji** s fokusnimi skupinami
- anketni **vprašalniki**: **motivacija**, SES, BUS za učitelje in **BUS za učence**
- **lestvica** za opazovanje in spremljanje pouka
- izdelki učencev
- **študije primerov** ...

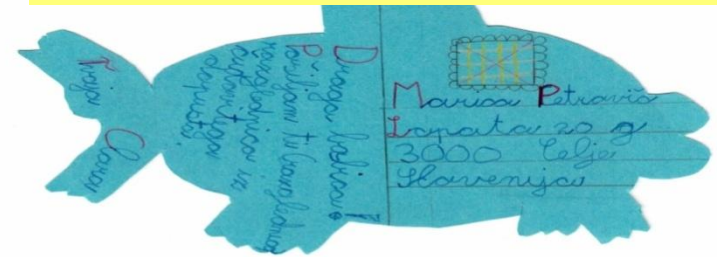
Kvantitativni

- **diagnostični pripomočki** za preverjanje BP
 - **enotni bralni test** za 3. razreda
 - ocenjevalna shema bralnih zmožnosti (OSBZ1, 2 ali 3)
- **NPZ** (primerjava dosežkov med 6. in 9. razredom, primerjava med generacijo)
- **mednarodni preizkusi** (primerjava z izidi sekundarnih študij PISA 2009)

Udejanjanje načel CPB

Rojstni dan CLARA
 Ali je mama spekla Brini
 tarta?
 Kaj je Deka prinesila
 Brini?
 Ali je Deko prinesel
 knjiga v avtomobilih?
 Ali je iz omare vzela klavir.

SAMOSTOJNO SEŠTAVLJANJE VPRAŠANJ CLARA
 Ušec mi je zata ker se se
 znaven učim branje.
 Ko smo ta pismo pisali,
 mi je bil težek, sedaj
 pa sem se () ponabila
 cel listek.



Lepo pozdravi!
 Zelo lepo
 je na soncu.
 Jan

Boki Ribic
 Slatina v Breznici
 15. a
 2000 Celje
 Slovenija

Primer refleksije učenke I. VIO



Medpredmetno povezovanje

+ DOSEŽKI

DOSEŽKI
projekta

- MOTIVACIJA in INTERES za branje
- Obvladovanje TEHNIKE branja
Hitrost razumevanja – HR
 - Kako hitro berejo in procesirajo besedilo?
- PRAKSA nekaterih šol
 - OŠ Semič
- Dosežki NPZ
 - MAT in SLO
- Ozaveščenost o pomenu BP in prof. rast



Učenec 5. razreda OŠ Dobravlje

*“**Več razmišljam**, kako pouk naravnati na učenca, izzvati njihovo **čim večjo aktivnost**, kako **izpeljati notranjo diferenciacijo**, večji poudarek dajem **sodelovalnemu učenju in sodobnemu pouku**. Frontalnega pouka in tradicionalnega pouka izvajam mnogo manj kot sem ga prej, pred projektom.”*

(L. Palčič, vodja ŠPT)

PODROČJA, potrebna izboljšav

IZZIVI
za
naprej

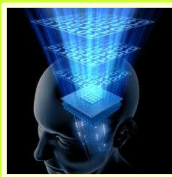
- Vpliv SES na
 - šolske ocene in dosežke pri NPZ
- Stopnja razumevanja – SR in vprašalnik BUS
 - Koliko prebranega razumejo?
 - Kako uspešno rešujejo pisne naloge na 2. in 3. ravni?
 - PORAZDELITEV dosežkov med učenci

Izzivi za naprejš:



IZZIV 1

- Odpravljati neutemeljene **razlike** v dosežkih **med šolami in učenci znotraj šol**



IZZIV 2

- Razvijati branje z razumevanjem in znanje, ki zadeva **višje miselne procese**



IZZIV 3

- Dobro prakso učinkoviteje **širiti med učitelji v kolektivu, med šolami**

Kaj lahko ponudimo?

Strokovna
GRADIVA
in
PODPORA

- Model načrtovanja, uvajanja ...
- Model strokovne podpore
 - Strokovna usposabljanja v okviru OE
 - Skrbniki šol
 - Sodelovanje, svetovanje v vseh fazah
 - Kritično prijateljevanje (pri medsebojnih hospitacijah ...)
 - Tematske mreže (koordinatorji)
 - Člani tematskih mrež
- Strokovna gradiva
- Instrumentarij spremljanja

BRALNA PISMENOST

v vrtcu in šoli



DIDAKTIČNI PRIMERI • porajajoča se pismenost • učni jezik •

učni pogovor • medpredmetno povezovanje • sodelovalno učenje • motivacija

za branje • bralne aktivnosti • bralno razumevanje

• kritično mišljenje, individualizacija in

diferenciacija • formativno spremljanje

• diferencirana učna podpora • akcijsko

raziskovanje • metakognicija • knjižnica • ...

Opolnomočenje
učencev z izboljšanjem
bralne pismenosti
in dostopa do znanja

BRALNA PISMENOST

v vrtcu in šoli



TEORETSKA IZHODIŠČA IN EMPIRIČNE UGOTOVITVE •

vseživljenjsko učenje • metakognitivne strategije • samoregulacijsko učenje •

miselni procesi • inkluzivno poučevanje • učni jezik •

akcijsko raziskovanje • formativno spremljanje

• učni pogovor • analiza dosežkov • bralna

pismenost • medpredmetno povezovanje

• merjenje napredka • profesionalna rast •

kolegialne hospitacije • kulturni kapital ...

Opolnomočenje
učencev z izboljšanjem
bralne pismenosti
in dostopa do znanja